

Instrukcja pobierania moczu u dzieci i noworodków do badań mikrobiologicznych:

1. Mocz do badania pobierać do jałowego pojemnika według zasad podanych dla mężczyzn i kobiet. Jedynie w wyjątkowych sytuacjach mocz pobierać do jałowego woreczka przyklejanego do skóry krocza*.

2. Woreczek zakładać rano po wykonaniu zabiegów higienicznych tuż przed oddaniem moczu przez dziecko wg podanych zasad.

3. Woreczek odklejać zaraz po oddaniu moczu, zabezpieczyć przed wylaniem, umieścić w jałowym pojemniku.

NIE PRZELEWAĆ MOCZU.

4. Natychmiast po pobraniu, mocz dostarczyć do punktu pobrania materiału lub bezpośrednio dla laboratorium.

5. Mocz do chwili transportu przechowywać w temperaturze chłodziarki (4-8 °C).

* Metoda nierekomendowana. Taki sposób pobrania sprzyja zanieczyszczeniu moczu florą jelitową, tylko wynik ujemny może być brany pod uwagę, w przypadku wyniku dodatniego, badanie należy powtórzyć. **Niedopuszczalne jest przelewanie moczu z nocnika.**

Zasady pobierania moczu na podłoże transportowo wzrostowe

1. Przygotowanie pacjenta według instrukcji pobierania moczu do badań mikrobiologicznych - **patrz Instrukcja mężczyźni i kobiety.**

2. Mocz pobierać do jałowego pojemnika (środkowy strumień).

Posiew moczu.

3. Dokonać oceny podłoża transportowego sprawdzając, czy nie jest wyschnięte, przerośnięte i znajduje się w okresie przydatności do użycia.

4. Odkręcić nakrętkę z płytką i ostrożnie wyjąć z pojemnika nie dotykając płytki ani wnętrza pojemnika.

5. Płytkę zanurzyć w moczu na 4-5 sekund tak, aby obie powierzchnie agaru zostały całkowicie pokryte.

6. W przypadku małej ilości moczu, po wymieszaniu połączyć obie płytki.

7. Płytkę umieścić w pojemniku i szczelnie zamknąć.

8. Na etykiecie napisać imię i nazwisko pacjenta, datę i godzinę pobrania.

9. Podłoże z naniesionym materiałem transportować do Pracowni Mikrobiologii w temperaturze pokojowej (nie schładzać i nie wstawiać do ciepłarki). Okres transportu nie może przekraczać 24 godzin od posiania materiału.

Przechowywanie podłoża:

- podłoże w szczelnie zakręconych pojemnikach przechowywać w temperaturze pokojowej,
- nie odkręcać, nie dotykać palcami powierzchni płytek ani wnętrza pojemnika,
- nie używać podłoża po terminie ważności,
- nie używać podłoża przerośniętych lub wyschniętych - przeznaczyć do utylizacji.

INSTRUKCJA DLA PACJENTA

Przygotowanie do badania moczu

- Przygotowanie i pobranie moczu na badanie ogólne
- Przygotowanie i pobranie dobowej zbiórki moczu (DZM)
- Pobieranie moczu do badań mikrobiologicznych

PRZYGOTOWANIE I POBRANIE MOCZU NA BADANIE OGÓLNE

Przygotowanie pacjenta do pobrania jednorazowej, porannej próbki moczu na badanie ogólne.

Przed pobraniem moczu zalecane jest:

- stosowanie umiarkowanej, zwyczajowej diety oraz przyjmowanie fizjologicznej (normalnej) ilości płynów,
- unikanie nadmiernego wysiłku fizycznego, który może spowodować pojawienie się w moczu lub zwiększenie stężenia białka i ciał ketonowych
- powstrzymanie od stosunków płciowych w dobie poprzedzającej badanie
- dokładne umycie okolicy ujścia cewki moczowej ciepłą wodą bez środków myjących i dezynfekujących,
- unikanie badania w okresie od 2 dni poprzedzających menstruację (krwawienie miesięczkowe) do 2 dni po jej zakończeniu, ze względu na dużą ilość krwinek czerwonych i nabłonków uniemożliwiających uzyskanie wiarygodnych wyników badania.

Pobranie moczu

Pobieranie porannej próbki moczu

- mocz do analizy pobiera się do czystego pojemnika jednorazowego (do nabycia w aptece lub w laboratorium), bezpośrednio po spoczynku nocnym (pierwsza poranna porcja moczu) ze środkowego strumienia,
- pojemnik opisuje się imieniem i nazwiskiem.

Pobieranie przygodnej próbki moczu na badanie ogólne

- próbkę moczu pobiera się, bez wcześniejszego przygotowania, w dowolnym czasie. Aktywność fizyczna oraz nadmierna podaż płynów wpływają na skład moczu, dlatego wykonywanie badania ogólnego w próbce przygodnej zlecane jest jedynie w sytuacjach nagłych.
- mocz do analizy pobiera się do czystego pojemnika jednorazowego (do nabycia w aptece) ze środkowego strumienia,
- pojemnik opisuje się imieniem i nazwiskiem oraz datą urodzenia.

Uwaga!!!

Badanie powinno być wykonywane w porannej próbce moczu.

Przygotowanie noworodka lub małego dziecka do pobrania jednorazowej porannej próbki moczu na badanie ogólne

- osoba przygotowująca się do pobrania próbki moczu od noworodka lub małego dziecka powinna zaopatrzyć się w jednorazowe woreczki do zbierania moczu (apteka),
- po uprzednim umyciu i wysuszeniu okolic krocza dziecka należy przykleić woreczek do skóry,
- po uzyskaniu moczu woreczek jak najszybciej odkleić,
- mocz dostarczyć do punktu pobrań.

Transport moczu:

Próbkę moczu dostarczyć do punktu pobrań w temperaturze pokojowej do 2 godzin od pobrania.

Pojemnik na próbkę moczu, rekomendowany przez DIAGNOSTYKĘ.

PRZYGOTOWANIE I POBRANIE DOBOWEJ ZBIÓRKI MOCZU

Przed przystąpieniem do dobowej zbiórki moczu:

- przygotować czysty, 2-3 litrowy pojemnik
 - w punkcie pobrań uzyskać informację o ewentualnej konieczności dodania do pojemnika na zbierany mocz odpowiedniego stabilizatora i w razie konieczności zaopatrzyć się w taki stabilizator.
 - w dniu rozpoczęcia zbiórki dobowej pierwszą poranną porcję moczu należy oddać do muszli klozetowej.
- Przeprowadzanie dobowej zbiórki moczu
- zbiórkę przeprowadza się w okresie 24 godzin (12 godzin w przypadku klirensu kreatyniny),
 - każdą kolejną porcję oddanego moczu należy w całości przenosić do pojemnika przeznaczonego do na zbiórkę. Zanotować godzinę rozpoczęcia zbiórki,
 - pojemnik ze zbieranym moczem przechowywać w lodówce,
 - zbiórkę prowadzić do następnego dnia,
 - następnego dnia rano zakończyć zbiórkę o godzinie, o której ją rozpoczęto dnia poprzedniego, tj. po 24 godzinach (np. o godz. 7:00, o ile poprzedniego dnia rozpoczęto o 7:00),
 - po zakończeniu zbiórki zawartość pojemnika dokładnie wymieszać, zmierzyć objętość moczu, a następnie odlać próbkę (około 50-100 ml) do jednorazowego pojemnika i dostarczyć do laboratorium,
 - na kartce dołączonej do próbki należy koniecznie podać:
 - dokładny czas rozpoczęcia i zakończenia zbiórki
 - całkowitą objętość zebranego moczu
 - ciężar ciała
 - wzrost

Uwaga!

Jeśli z jakiegokolwiek powodu w okresie 24 godzin pominięto w zbiórce nawet pojedynczą porcję moczu, zbiórkę należy przeprowadzić ponownie w innym dniu.

POBIERANIE MOCZU DO BADAŃ MIKROBIOLOGICZNYCH

MĘŻCZYŹNI I KOBIETY

Mocz do badania mikrobiologicznego należy pobierać rano, a jeśli to niemożliwe, po 4 godzinach od ostatniego oddania. Tylko w uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest pobieranie moczu niezależnie od pory dnia. Informację taką należy przekazać pracownikowi Punktu Pobrań. Materiał należy pobierać przed włączeniem antybiotykoterapii. W przypadku przebiegającej terapii lekami o działaniu przeciwdrobnoustrojowym należy poinformować o rodzaju leku i okresie przyjmowania.

Mocz pobierać przestrzegając poniższych zasad:

- Zaopatrzyć się w jednorazowy, jałowy pojemnik (dostępny w aptekach).
- Umyć ręce bieżącą wodą z mydłem i osuszyć jednorazowym ręcznikiem.
- Dokładnie umyć okolice krocza i cewki moczowej bieżącą wodą z mydłem, osuszyć jednorazowym ręcznikiem:
 - Mężczyźni:** Po odciągnięciu napletka, dokładnie umyć okolice cewki moczowej, spłukać i osuszyć jednorazowym ręcznikiem.
 - Kobiety:** Dokładnie umyć okolice krocza, jedną ręką rozchylić wargi sromowe odsłaniając ujście cewki moczowej, umyć okolice cewki, spłukać i osuszyć jednorazowym ręcznikiem.
- Uwaga:** Zachować kierunek mycia i osuszania: od ujścia cewki w kierunku odbytu.
- Przed samym pobraniem otworzyć jałowy pojemnik.
- Pobrać mocz z tzw. środkowego strumienia. Pierwszą partię moczu oddać do toalety, drugą partię moczu, nie przerywając strumienia oddać bezpośrednio do pojemnika, maksymalnie do 1/3 jego wysokości.
- Dla uniknięcia przypadkowego zanieczyszczenia bakteriami nie dotykać brzegiem pojemnika okolic narządów płciowych, a dodatkowo, palcami wewnętrznej powierzchni jałowego pojemnika.
- Pojemnik natychmiast zamknąć, zabezpieczyć przed uszkodzeniem, opisać imieniem i nazwiskiem.
- Natychmiast po pobraniu pojemnik z moczem dostarczyć do punktu pobrań materiału lub bezpośrednio do laboratorium.
- Mocz do chwili transportu przechowywać w temperaturze chłodziarki (4-8 °C), maksymalnie do 24 godzin.

Uwaga: mocz do badania ogólnego i na posiew dostarczać w dwóch oddzielnych pojemnikach: niejałowym i jałowym.